

رئیس‌ی برنده نشد اصلاح‌طلبان باختند

به قلم پاتریک کلاوسون (/fa/experts/patryk-klawnswn-0/)

۲ ژوئیه ۲۰۲۱

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/raisi-did-not-win-reformers-lost

العربية (/ar/policy-analysis/ryysy-lm-yfz-balryast-bl-alaslahywn-khsrwa/)

درباره نویسنده



پاتریک کلاوسون (/fa/experts/patryk-klawnswn-0/)

عضو ارشد و مدیرتحقیقات انستیتو واشنگتن برای سیاست خاور نزدیک



تحلیل کوتاه

حمایت مردمی از اصلاح‌طلبان در میان رای‌دهندگان سرخورده ایرانی از بین رفته است و همتی و حلقه نزدیکان او نمی‌توانستند برای اجتناب از مشارکت پایین و از دست دادن آرا کار چندانی بکنند

در انتخابات ریاست‌جمهوری ایران در سال ۲۰۱۷، ابراهیم رئیسی با کسب ۴۸ درصد آرا بازنده شد. امسال او به کسب ۶۲ درصد آرا رسید و پیروز شد. در نظر اول، این رقم شاید قابل توجه باشد، اما ارزیابی آن بدون توجه به بقیه عوامل عمیقاً گمراه‌کننده است.

محبوبیت رئیسی در فاصله دو انتخابات خیلی بیشتر نشده است. آنچه رخ داد، کاهش شدید تعداد رای‌دهندگان بود (و تا حد کمتری افزایش طبیعی جمعیت و در نتیجه آن افزایش تعداد رای‌دهندگان واجد شرایط). در انتخابات سال ۲۰۱۷، بیش از ۴۱ میلیون ایرانی یعنی ۷۳ درصد از واجدین شرایط در رای‌گیری شرکت کردند. امسال کمتر از ۲۹ میلیون نفر یعنی فقط ۴۸ درصد از جمعیت بزرگ واجد شرایط پای صندوق‌های رای رفتند. بنابراین، هرچند رئیسی این بار ۶۲ درصد از آرای انداخته‌شده به صندوق‌ها را کسب کرد، اما اگر میلیون‌ها رای‌دهنده واجد شرایطی را که در خانه ماندند، در نظر بگیریم، سهم او از حمایت کلی رای‌دهندگان عملاً تغییری نکرده است. از این منظر، حمایت از او فقط ۲ درصد بیشتر شد و از ۲۸ درصد واجدین شرایط رای‌دهی در انتخابات ۲۰۱۷ به ۳۰ درصد در سال جاری رسید.

نه تنها میزان مشارکت ۲۵ درصد افت داشت، که درصد آرای باطله یا به قول ایرانی‌ها «رای سفید» که در دنیا به‌عنوان رای اعتراضی شناخته می‌شود، با ۴ درصد افزایش از ۲ درصد در انتخابات قبلی به ۶ درصد از شمار واجدین شرایط رای‌دهی رسید. از یک نظر، این یعنی ۱۴ درصد از کسانی که رای دادند، ترجیح دادند رای سفید بدهند تا آن‌که یکی از کاندیداهای موجود را انتخاب کنند. از زاویه‌ای دیگر، هرچند برخی از مشارکت‌کنندگان در انتخابات برگه رای خود را به صندوق انداختند، اما در عمل ۵۸ درصد از کل واجدین شرایط رای‌دهی اصلاً به رئیسی رای ندادند. این خیلی بدتر از چیزی است که در انتخابات‌های ریاست‌جمهوری آمریکا اتفاق می‌افتد و رای‌دهندگان به مشارکت پایین در جهان معروف هستند. این وضع در شهرهای بزرگ ایران حتی بدتر بود. در تهران، میزان مشارکت به زیر ۳۰ درصد سقوط کرد.

اگر سهم مشارکت افراد رای‌دهنده و سهم آرای سفید به همان اندازه سال ۲۰۱۷ باقی می‌ماند، بسیاری از آرای باقیمانده (که به رئیسی داده نشد) احتمالاً به تنها کاندیدای نیمه-اصلاح‌طلب باقیمانده، یعنی عبدالناصر همتی می‌رسید. اما او کمتر از ۲ درصد آرا را به خود اختصاص داد. نتیجه‌ای غیرمنتظره و تحقیرآمیز برای هر سیاستمدار ایرانی که خود را (هر قدر هم غیرموجه) اصلاح‌طلب معرفی کند.

در انتخابات‌های پیشین در مواردی که خود رئیس‌جمهور (برای دور دوم خود) جزو کاندیداها نبود رأی‌دهندگان معمولاً با چرخش لحظه آخر به نفع نامزدی که خارج از نظام حاکم دیده می‌شد رأی می‌دادند (محمد خاتمی در ۱۹۹۷ محمود احمدی‌نژاد در ۲۰۰۵ و حسن روحانی در ۲۰۱۳). روزهای آخر آن رقابت‌ها شاهد تغییر نظر انبوهی از مردم بود و نتایج را تماماً متفاوت از آنچه انتظار می‌رفت رقم می‌زد این بار آن اتفاق نیفتاد

همتی رقابت انتخاباتی قابل قبولی داشت که قطعاً خیلی بهتر از عملکرد بی‌رمق رئیسی بود همتی به اموری پرداخت که بیش از همه برای مردم مهم است خصوصاً اقتصاد و تا حدی مسائل اجتماعی برعکس شنیدن حرف‌های رئیسی درباره اقتصاد عذاب‌آور بود او ثابت کرد که هیچ چیز در این باره نمی‌داند

آنچه تغییر کرده این است که حمایت وسیع مردمی از اصلاح‌طلبان در ایران از بین رفته است دست‌کم در انتخابات امسال برخلاف دوره‌های انتخاباتی گذشته و با توجه به تحولات اجتماعی-سیاسی کشور از سال ۲۰۱۷ و رد صلاحیت‌های سختگیرانه نامزدها (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/race-one-iran-slashes-its-presidential-candidates-list>) پیش از شروع تبلیغات انتخاباتی عده کمی از مردم باور داشتند که رأی‌دادن به یک اصلاح‌طلب تفاوتی ایجاد خواهد کرد بنابراین همتی و حلقه یارانش تلاش کردند که رأی‌دهندگان را متقاعد کنند که آن‌ها گزینه بد در مقابل بدتر هستند امری که هرگز نمی‌تواند برای افزایش میزان مشارکت رأی‌دهندگان انگیزه‌بخش باشد

پاتریک کلاوسون هموند ارشد مورنینگ-استار در انستیتو واشنگتن و مدیر تحقیقات این انستیتو است



RECOMMENDED



BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲



Farzin Nadimi

([policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology))



BRIEF ANALYSIS

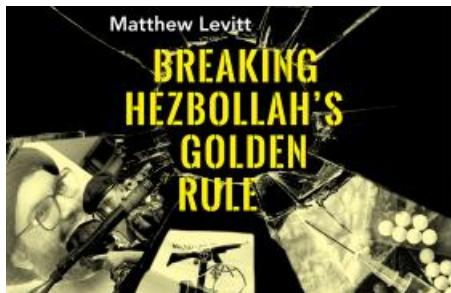
Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریه ۲۰۲۲



Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)



ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲



Matthew Levitt

[\(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/dmkasy-w-aslah/\)](#) ديمقراسى و اصلاح

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/ayran/\)](#) ايران